

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне
мањине - националне заједнице
Сектор за националне мањине - националне заједнице и преводилачке
послове

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О ИНСПЕКЦИЈСКОМ НАДЗОРУ НАД
ПРИМЕНОМ СЛУЖБЕНЕ УПОТРЕБЕ ЈЕЗИКА И ПИСМА НА
ТЕРИТОРИЈИ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ ЗА 2018.
ГОДИНУ**

Израдио:

Борка Адриан
Самостални саветник за инспекцијски надзор за службену употребу језика и писама

Јануар, 2019. године

I. УВОД

Годишњи извештај о инспекцијском надзору над применом службене употребе језика и писма на територији АП Војводине за 2018. годину садржи општи приказ инспекцијско-надзорних послова у 2018. години, службених саветодавних посета, непосредне примене закона и других прописа, те праћење стања на територији АП Војводине у области службене употребе језика и писма. Инспекцијски надзори и службене контроле, службене саветодавне посете, спроводе се употребом метода и техника како је прописано законским и подзаконским актима који су темељ за поступање инспекције, уз обавезно коришћење контролних листа. Послови и задаци из Годишњег плана инспекцијског надзора за 2018. годину обављали су се свакодневно, како у седишту покрајинског органа управе тако и на терену на територији АП Војводине. Послове инспекцијског надзора над службеном употребом језика и писма током 2018. године вршио је један инспектор. Инспектор је самосталан у раду у границама овлашћења утврђених законом, а за свој рад је лично одговоран. Циљ инспекције у овој области је да превентивним деловањем или налагањем мера обезбеди законитост поступања надзираних субјеката и спречи или отклони штетне последице по законом и другим прописом заштићена права и интересе.

II. ОПШТИ ПОДАЦИ

Послове надзора над применом службене употребе језика и писма на територији Аутономне покрајине Војводине у 2018. години обављао је један инспектор, Самостални саветник за инспекцијски надзор за службену употребу језика и писама.

Послови инспекцијског надзора у области службене употребе језика и писма на територији Аутономне покрајине Војводине обављају се као поверени послови. Чланом 76. Закона о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/09 и 67/12 – одлука УС), утврђено је да АП Војводина, преко својих органа, врши инспекцијски надзор у области службене употребе језика и писама као поверени посао, док је чланом 37. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи ("Службени лист АП Војводине", број 37/2014, 54/2014-други пропис, 37/2016 и 29/2017), прописано да ови послови спадају у делокруг Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице.

Послови инспекцијског надзора обављају се у складу са овлашћењима утврђеним Законом о инспекцијском надзору, Законом о државној управи, Законом о општем управном поступку и Уредбом о канцеларијском пословању. Надзор се врши над применом појединих одредби Закона о службеној употреби језика и писама.

Надзором се контролише да ли су српски језик ћирилично писмо и језици и писма националних мањина у службеној употреби, законитост исписивања табли с називом насељених места, улица и тргова, називом органа и организација, у смислу одредби Закона о службеној употреби језика и писама, као и обавештења и упозорења за јавност и других јавних натписа, истакнутих од стране државних органа, органа аутономних покрајина, градова и општина, установа, предузећа и других организација кад врше јавна овлашћења (јавних предузећа, јавних служби). Надзором се контролише и комуникација органа са јавним овлашћењима са грађанима на језицима у службеној употреби.

III. ПРИМЕЊЕНИ ПРОПИСИ У СПРОВОЂЕЊУ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

1. Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“ број 36/15);
2. Закон о службеној употреби језика и писама (Службени гласник РС", бр. 45/91, 53/93 - други закон, 67/93 - други закон, 48/94 - други закон, 30/2010, 101/2005 - други закон, 47/2018 и 48/2018-исправка);
3. Закон о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/2016 - Аутентично тумачење - 95/2018.);
4. Закон о државној управи ("Службени гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014 (чл. 5. није у пречишћеном тексту), 30/2018 - други закон и 47/2018.);
5. Закон о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, бр. 99/09 и 67/12 – одлука УС);
6. Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе ("Службени гласник РС", бр. 80/92, 45/2016 и 98/2016.);
7. Покрајинска скупштинска одлука о покрајинској управи ("Службени лист АП Војводине", број 37/2014, 54/2014-други пропис, 37/2016 и 29/2017);
8. Покрајинска скупштинска одлука о додели буџетских средстава органима и организацијама у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина – националних заједница ("Службени лист АПВ", бр. 14/2015).

IV. СЛУЖБЕНЕ САВЕТОДАВНЕ ПОСЕТЕ У 2018. ГОДИНИ

У периоду од 01. јануара до 01. августа 2018. године, извршено је укупно 10 службених саветодавних посета, у складу са годишњим планом инспекцијског надзора над применом службене употребе језика и писама на територији Аутономне Покрајине Војводине за 2018.годину, одобрен децембра 2017. године.

Службене саветодавне посете су извршене у складу са чланом 10. и 13. Закона о инспекцијском надзору а у вези са чланом 46. наведеног прописа.

Након 01. августа 2018. године, стекли услови за вршење инспекцијског надзора у смислу да је лице које је распоређено на пословима вршења инспекцијског надзора у Секретаријату, положио испит за инспектора, у складу са условима за вршење инспекцијског надзора из члана 46. став 2. Закона о инспекцијском надзору.

Поред наведеног, службене саветодавне посете су вршене и од стране лица који није инспектор у складу са чланом 48. Закона о инспекцијском надзору.

Службене саветодавне посете у извршене у следећим субјектима:

1. Општинска управа Жабаљ – по годишњем плану;
2. Општинска управа Врбас- по годишњем плану;
3. Месна заједница Јаношик- по годишњем плану;
4. Општинска управа Бела Црква - по годишњем плану;
5. Општинска управа Кањижа- ванредно;
6. Општинска управа Бечеј- по годишњем плану;
7. Градска управа Вршац- по годишњем плану;
8. Општинска управа Сечањ - ванредно;
9. Градска управа Сомбор - по годишњем плану;

10. Општинска управа Ковин – ванредно.

Детаљан преглед и информације о извршеним службеним саветодавним посетама, представљен је у Прилогу 1. који је саставни део овог извештаја.

Услед техничке немогућности и неизводљивости (немогућност коришћења службеног возила), вршења инспекцијских надзора у трећем и четвртом кварталу 2018. године код субјеката у којима су у првом и другом кварталу 2018. године вршене службене саветодавне посете, инспекција је захтевала од субјеката изјашњавање о поступању у складу са препорученим и предложеним мерама, путем дописа број 128-038-108/2018-05 од дана 19. октобра 2018. године и упитника који је достављен уз исти допис. Сви субјекти обухваћени службеном саветодавном посетом у 2018. години, доставили су попуњени упитник и фотодокументацију, из које је инспекција утврдила делимично испуњење препорука и предлога. С обзиром на делимично испуњење препорука, приликом израде годишњег плана и избора надзираних субјеката код којих ће се у току 2019. године извршити редовни инспекцијски надзор, имало се у виду надзирани субјекти код којих је током 2018. године извршена службена саветодавна посета, те је потребно инспекцијским надзором у 2019. години извршити проверу примене препоручених мера.

Инспекција о службеној саветодавној посети сачињава службену белешку у коју је уносила битне чињенице и околности ових посета, у складу са чланом 13. став 6. и 7. Закона о инспекцијском надзору. Ако је у службеној саветодавној посети уочила пропуст, недостатак или неправилност у поступању субјекта код кога се посета врши, инспекција у року од осам дана након посете сачињавала је и достављала надзираном субјекту допис који садржи препоруке субјекту о томе како да тај пропуст, односно недостатак или неправилност исправи и обезбеди законито поступање, и у ком року то треба да учини. Допис са препорукама има правну природу акта о примени прописа. У току 2018. године нису стављене примедбе на службене белешке о извршеним службеним саветодавним посетама. Субјекат обавештава инспекцију о томе да ли је и како је поступио по овим препорукама, у року наведеном у допису. Непоступање по овим препорукама, као и необавештавање инспекције од стране овог субјекта о поступању по овим препорукама може, у складу са проценом ризика, представљати разлог за покретање инспекцијског надзора.

V. РЕДОВНИ И ВАНРЕДНИ ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОРИ У 2018. ГОДИНИ

У току 2018. године извршено је укупно 13 инспекцијских надзора у области службене употребе језика и писма. Инспекцијски надзор, према врсти, у току 2018. години вршио се као редован, ванредан. Редован инспекцијски надзор врши се према плану инспекцијског надзора. Ванредан инспекцијски надзор вршио се када се поступало по представци правног или физичког лица (најчешће на захтев Националних савета националних мањина, Покрајинског заштитника грађана - омбудсмана, али и других заинтересованих субјеката, правних или физичких лица).

Инспекцијски надзор, према облику, вршио се као теренски и канцеларијски. Теренски инспекцијски надзор вршио се изван службених просторија инспекције, на лицу места и састојао се од непосредног увида у табле с називом насељених места, улица и тргова, називом органа и организација, као и обавештења и упозорења за јавност и других јавних натписа, постављених од стране надзираног субјекта. Канцеларијски инспекцијски надзор вршио се у службеним просторијама инспекције, увидом у акте, податке и документацију надзираног субјекта.

Инспекцијски надзор се вршио у локалним самоуправама са територије АП Војводине у којима је утврђена службена употреба језика и писма националних мањина, надзор се врши у скупштини, њеним извршним и управним органима и јавним предузећима, као и у организацијама са јавним овлашћењима, школама, месним заједницама итд.

Приликом вршења надзора у седишту самих јединица локлане самоуправе обилазили смо и поједина насељена места где у израженијем броју живе припадници националних мањина, у којима се надзор најчешће вршио у месним канцеларијама, месним заједницама, основним школама и др.

Инспектор о извршеним инспекцијским надзорима сачињавао је записник о инспекцијском надзору, у којем је унео следеће податке: подаци из налога за инспекцијски надзор ако је издат; време и

место инспекцијског надзора, а нарочито навођење основа и образложење разлога који су условили да се инспекцијски надзор врши ван радног времена надзираног субјекта; опис предузетих радњи; изјаве које су дате; опис других изведених доказа; утврђено чињенично стање; констатација законитог пословања и поступања надзираног субјекта; опис откривених незаконитости, са навођењем доказа на основу којег је одређена чињеница утврђена и правног основа за утврђивање незаконитости; мере које се изричу са навођењем правног основа на коме су засноване и роком за поступање по њима; одговарајућа образложења; обавеза надзираног субјекта да обавештава инспектора о поступању по мерама и рок за то обавештавање; подаци о поднетим кривичним пријавама, пријавама за привредни преступ и захтевима за покретање прекршајног поступка, ако су поднете, односно издатим прекршајним налозима, ако су издати; подаци о другим мерама и радњама на које је инспектор овлашћен, ако су предузете; рок за давање примедба на записник; навођење да је записник са или без примедба прочитан лицу које присуствује надзору; други подаци и наводи од значаја за инспекцијски надзор.

Инспекцијски надзор је извршен на основу питања из Контролне листе која је израђена од стране Министарства државне управе и локалне самоуправе. Контролна листа за област службене употребе језика и писама доступна је на следећој интернет страници: <http://www.mduls.gov.rs/inspekcijски-nadzor.php>. Контролна листа чини саставни део записника.

Записник се достављао надзираном субјекту у року од осам радних дана од завршетка инспекцијског надзора. У току 2018. године нису стављене примедбе на записник о инспекцијском надзору.

Инспекцијски надзори извршени су код следећих надзираних субјеката:

1. Центру за социјални рад Чока – редован инсп. надзор, по годишњем плану;
2. Општинска управа Чока- редован инсп. надзор, по годишњем плану;
3. Општинска управа Општине Кула – ванредни инсп. надзор, по представи физичког лица;
4. Општинска управа Тител - редован инсп. надзор, по годишњем плану;
5. Туристичка организација општине Нови Бечеј - редован инсп. надзор, по годишњем плану;
6. Месна заједница Куцура - редован инсп. надзор, по годишњем плану;
7. Клинички Центар Војводине - редован инсп. надзор, по годишњем плану;
8. Економско трговинско школа „Доситеј Обрадовић“ у Алибунару - редован инсп. надзор, по годишњем плану;
9. Гимназија Бечеј - редован инсп. надзор, по годишњем плану;
10. Општинска управа Алибунар - редован инсп. надзор, по годишњем плану;
11. Месна заједница Бајмок – ванредни инсп. надзор, Поступање инспекције по сазнањима из средстава јавног информисања и допису Националног савета мађарске националне мањине и допису Националног савета хрватске националне мањине.
12. Градска управа Суботица - ванредни инсп. надзор, поступање инспекције по сазнањима из средстава јавног информисања и допису Националног савета мађарске националне мањине.
13. Месна заједница Палић - редован инсп. надзор, по годишњем плану;

Констатује се да је инспекција извршила све планиране службене саветодавне посете и редовне инспекцијске надзоре, планиране годишњим планом за 2018. годину, осим у једном случају. Наиме надзор над радом субјекта – Хемијско прехранбена средња школа у Чоци, планиран за 4. квартал 2018. године, није реализован услед техничке неизводљивости (непостојања расположивог службеног возила током новембра месеца). Када су се стекли технички услови за извршење инспекцијског надзора у децембру месецу, надзирани субјект није био у могућности да обезбеди извршење инспекцијског надзора (зимски школски распуст).

Инспектор је у 5 инспекцијска надзора утврдио правилно поступање надзираног субјекта, односно није утврдио незаконитости, неправилности или недостатке, те инспектор у складу са чланом 37. став 2. закона о инспекцијском надзору није донео решење или закључак већ је окончао поступак инспекцијског надзора достављањем надзираном субјекту записника у којем се наводи да нису утврђене незаконитости, неправилности или недостаци у пословању или посатапању надзираног субјекта. У 8 извршених инспекцијских надзора утврђене су неправилности и недостаци у пословању и поступању надзираних субјеката те су записником наложене мере за отклањање неправилности и недостатака и истим је дат рок за наведено отклањање.

У току 2018. године инспектор за службену употребу језика и писма није поднео захтев за покретање прекршајног поступка, у погледу откривених неправилности у оквиру инспекцијског надзора, имајући у виду да рок за отклањање истих истиче током 2019. године, када се планира вршење контролног инспекцијског надзора, те у случају утврђења неизвршења мера које су предложене или наложене надзираном субјекту у оквиру редовног или ванредног инспекцијског надзора, поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка односно пријава за привредни преступ у току 2019. године.

Инспектор у току вршења инспекцијског надзора извршио је увид у јавне исправе и податке из регистара и евиденција које воде надлежни државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе и други имаоци јавних овлашћења ако су неопходни за инспекцијски надзор. Поред наведеног, извршио је увид у личну или другу јавну исправу са фотографијом која је подобна да се идентификују овлашћених лица у надзираном субјекту. Такође инспектор је узимао писане и усмене изјаве надзираних субјеката вршио увид пословне књиге, општи и појединачни акти, евиденције, уговори и друга документација надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор. Инспектор и друга службена лица Секретаријата фотографисали су и снимили објекте и предмете од значаја за инспекцијски надзор и предузели су друге радње ради утврђивања чињеничног стања према Закону о инспекцијском надзору и посебном закону.

Детаљан преглед и информације о извршеним инспекцијским надзорима у току 2018. године, представљен је у Прилогу 1. који је саставни део овог извештаја.

VI. ПРЕДЛОГ ПЛАНА СЛУЖБЕНИХ САВЕТОДАВНИХ ПОСЕТА И РЕДОВНИХ ИНСПЕКЦИЈСКИХ НАДЗОРА СА РОКОВИМА ИЗВРШЕЊА ЗА 2019. ГОДИНИ

Предлог плана и избор надзираних субјеката код којих ће се у току 2019.године извршити редовни инспекцијски надзор је састављен децембра 2018. године, према анализи процењених ризика са терена од стране инспектора.

Поред тога у предложеном плану су наведени органи општина и градова код којих је новим изменама и допунама закона о службеној употреби језика и писма настала обавеза увођења неког језика у сл.употребу у одређеном насељу на њиховој територији, имајући у виду нову законску одредбу у ставу 5. и 6. члана 11. Закона о службеној употреби језика и писама („Службени гласник РС”, бр. 45/91, 53/93 - други закон, 67/93 - други закон, 48/94 - други закон, 30/2010, 101/2005 - други закон, 47/2018 и 48/2018-исправка.), која предвиђа да у насељеним местима у јединицама локалне самоуправе, чија је територија одређена у складу са законом којим се уређује територијална организација Републике Србије, у којима проценат припадника одређене националне мањине у укупном броју становника на територији насељеног места достиже 15% према резултатима последњег пописа становништва имена органа који врше јавна овлашћења, називи јединица локалне самоуправе, насељених места, тргова и улица и други топоними исписују се и на језику дотичне националне мањине, према њеној традицији и правопису, и у случају да језик те националне мањине није у службеној употреби на територији јединице локалне самоуправе, у складу са ставом 2.члана 11. Скупштина јединице локалне самоуправе утврдиће статутом насељена места из става 5. члана 11., имајући у виду традиционалну насељеност припадника националне мањине и претходно прибављено мишљење националног савета националне мањине. Општинама и градовима у АП Војводини, где је наведеном законском одредбом настала оваква обавеза, Секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине- националне заједнице, као надлежни орган покрајинске управе, је доставио дана 09. новембра 2018.године допис број 128-031-168/2018-05 са подсећањем на наведену обавезу.

Такође, предлог плана и избор надзираних субјеката код којих ће се у току 2019.године извршити редовни инспекцијски надзор је састављен и имајући у виду општине и градове којима је Покрајински секретар за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице доделио финансијска средства за унапређење вишијезичја на основу Конкурса за доделу буџетских средстава органима и организацијама у Аутономној покрајини Војводини у чијем раду су у службеној употреби језици и писма националних мањина - националних заједница за 2018. годину.

На предлог годишњи план прибављено позитивно мишљење покрајинског органа управе – Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине- националне заједнице, са чијим делокругом су повезана питања из плана инспекцијског надзора, у складу са чланом 10. став 5. из Закона о инспекцијском надзору, а на основу члана 76. закона о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС“, број 99/2009 и 67/2012 одлука УС).

Предлог годишњег плана инспекцијског надзора је послат 04. јануара 2019. године Координационој комисији за инспекцијски надзор у складу са чланом 10. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“ број 36/15) ради давања мишљена. До тренутка сачињавања овог извештаја, Секретаријату, односно инспекцији, није достављено мишљење комисије.

Детаљан табеларни преглед Плана службених саветодавних посета и редовних инспекцијских надзора са роковима извршења за 2019. годину, представљен је у Прилогу 2. који је саставни део овог извештаја.

VI. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Инспектор за надзор над службеном употребом језика и писма на територији АПВ, вршио је током 2018. године службене саветодавне посете и инспекцијске надзоре у складу са техничким могућностима и капацитетима инспекције. Проблеми који су отежали вршење инспекцијског надзора био је недостатак расположивог службеног возила. Током новембра и децембра месеца, 41 од 45 јединица локалне самоуправе у АП Војводини, поступиле су по захтеву инспектора и доставиле одговоре на упитник и фотодокументацију у вези са службеном употребом језика и писма, односно истицања назива насељених места на улазним и излазним таблама из насељеног места, што олакшава поступак провере наложених мера и утврђивања степена ризика за будуће инспекцијске надзоре. Инспектор за службену употребу језика и писма током 2018. године интензивно је сарађивао са Јавним предузећем „Путеви Србије“ Сектор за одржавање државних путева I и II реда - Одељење одржавања и заштите путева Нови Сад, на превазилажењу проблема и неправилности приликом постављање табли са називима насељених места. такође, инспектор за надзор над службеном употребом језика и писма, интензивно је сарађивао са националним саветима националних мањина (посебно мађарске, румунске и хрватске мањине) и Покрајинским заштитником грађана – омбудсманом на унапређењу примеен права у области службене употребе језика и писма.

Инспектор за надзор над службеном употребом језика и писма, ће наставити да прати стање у области која јој је законом поверена и да врши инспекцијске надзоре у складу са техничким и људским капацитетима и могућностима.